

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

6. Regulæ tres de Baptismo sub conditione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

In Deo Patre, vel in essentia Patris, vel in uno Deo Patre, Filio, & Spiritu sancto. In Patre Filio, & Spiritu sancto.

In his proximis tribus formulis ambigo de Baptismo, quia per illas non videtur significari id totum, quod significatur per illud. In nomine, ita Valentia, Coninch, apud G. Hurtadum loc. cit. diff. 7. eos citantem, sed non sequentem.

33. Ego te baptizo. In essentia Patris, & Filii, & Spiritus sancti. In uno Deo Patre, & Spiritu sancto, vel in unum Deum Patrem, Filium, & Spiritum sanctum, vel per unum Deum Patrem, Filium, & Spiritum sanctum.

44. Has approbat Vasq. & Laym. quos Castrop. citat, sequiturque de bapt. d. p. 5. n. 17. sed non acquiesco propter rationem proxime adductam. Sicut non acquiescit Valentia, & Coninch, adducti, sed non excepti à G. Hurtado de bapt. diff. 7. vers. Ex quibus.

45. In Virtute, Autoritate, & Fide Patris, Filii, & Spiritus sancti.

Forma hac merito incerta est Valentia dub. 4. quasi. 1. p. 3. quia ejusmodi voces minus videntur significare, quam illud, In nomine.

46. In nomine Spiritus sancti, Filii, & Patris. Hanc cum Castrop. l. c. ver. Quando autem; ideo incertam iudico, quia, non significat Spiritum sanctum, prout ipse est procedens, sed potius ut principium.

47. In nomine Filii, Patris, & Spiritus sancti. Propter similem rationem modo dictam, ambigo item de hac forma, quia non significat Patrem, ut Originem, & Principium sicuti re ipsa est.

48. In nomen Patris, Filii, & Spiritus sancti. Hanc, ut sufficientem asserti Leander de bapt. d. 3. q. 1. 3. quia putat sic, non mutari significationem formae. Et quidè Græci qui ablative carent, In nomen proferunt: licet in Syriaco sit in ablativo, ut notat Estius in d. 3. 6. Sed profecto non video, hanc esse certo sufficientem, non enim est eadem ratio in Græco, atq; in Latino. Illud enim eis non oportet, Græce prolatam eandem haberi significationem quam habet Latinum illud, In Nomine. At hoc Latinum In nomen non videtur certo habere eandem significationem quam habet illud in Nomine, seu quam habet Græcum, eis non oportet.

49. Ego te Tingo, Intingo, Mergo, Immergo, Aspergo, Aquam infundo, Balneo, Coniubo in aquam, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti.

Valde mihi incerta sunt hæ formulæ, quia per has non satis significatur ipsa ablutionis actio, & per postremas potius significatur ablutionis causa quam Ablutio.

50. Baptizat, vel Baptizet, imperativè te Deus, vel Christus in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti. Vel Baptizaris, seu baptizetis, item imperativè, à Deo vel à Christo, in nomine Patris, & Filii & Spiritus sancti.

Has duas formulas ratas, ac legitimas esse pronunciat Suarez: sed negant Vasq. apud Castropalaum citatum, qui tamen Suarii sententiam amplectitur, nescio an merito, quia sic non explicatur ipsa dictio Ministri.

Nona difficultas de collatione cuiusdam Baptismi, ex patrio vocabulo apud Siculos orta.

51. Quando forte confertur Baptismus Infanti, urgente mortis periculo in parturientis ædibus, solet in Sicilia vernacula lingua id sic explicari. La Raccogliatrice, o vero la Mammana ingravatto il Fanciullo. Questo Fanciullo fu ingravatto in Casa, &c. Neque unquam in alia occasione utimur hac voce Ingravattare, solum

enim ea utimur ad significandum baptismum in periculo circumstantis, prædictoque modo collatum.

Quædam ergo Obsterix in ea necessitate baptismi, hæc forma usa, per infanciam, et del Figlio, e della Madre, Amen Convaluit Infans, deque hac non incertior factus Parochus, dubitavit, an valde hæc Baptismus, multis ex Sacerdotibus Parochie contententibus tamen omnibus debere haberi conditione iterum ritè baptizari, quod certe dubium. Porro si ad te fuisset ejusmodi quaestio delata, tu rumnam Sacerdotum sententiam suffragium, rogastulisses?

52. Ego profecto de hac te interrogatus, sic respondisse. Si illud Ingravattare idem esset apud Siculos, quod ablui, vel abluere, certa fuisset, & rata illa forma baptizandi, puta idiomate patrio prolata. At non ita fecit. Nam Ingravattare, quantum ego, qui Siculus sum, agnosce ex nostrate more loquendi possum, legitur constatum totius illius actionis baptizandi in rebus mortisque discrimine, privatim Domi, à non Patriæ sine consuetis Ecclesie cæremoniis, &c. Non autem significat ipsum actum abluendi, sed potius ad quod pentina illa necessitate factum est. Profus ac dictum. Fuit hic infans Christo Domino addictus, sine solennitatibus Ecclesie. Sicuti ergo, qui sic baptizaret, exponebat actionem quam facit, te Christo addico in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti, irritum faceret baptismum, quia non explicaret actum abluendi, quærendum èt explicari omnino debere, nec solum implicari, sed significari dicimus n. 1. Ita in casu nostro.

53. Dices. At P. Franciscus Scorsus utriusque Lingue Græcæ, & Hebræicæ peritissimus, in suo Latino Choro no putat Ingravattare, deduci à verbo Græco, quod quod significat Lavare, à quo etiam verbo, ut præpositione, deducitur baptizari, quod ritè in huius sacramenti collatione omnes usurpamus. Significat igitur Lavare, & significat Lavare, apud ipsum verbum est forma baptismi.

Respondeo. Tamen si concederemus ejusmodi opinionem, quam certe ipse Pater Scorsus prudenter, sed probabiliter dumtaxat approbat, quæque ex suo periculo nullo ducit, sed certe, me id ab ipso sciscitante, prout, & demque, me rogante, in suo Latino scriptis, Tamen opinionem ethimologiam concederemus, nihilominus ex antiquissima usurpatione loquendi Siculorum, non amplius ipsum abluendi actum, sed aggregatum illi modo explicatum, hac ætate significat nostram, nihil præterea.

§. VI. Regula tres, quibus docemur, quando sub conditione reitrandus sit Baptismus.

1. Prima Regula. Quoties collatus est Baptismus aliquo ex prædictis modis dubie sufficientem, erit necessariò sub conditione repetendus. Quod si collatus fuerit, aliquo ex modis certò non sufficientem, erit multo magis repetendus, sed condicio apponenda non erit.

2. Secunda Regula. Quoties probabilem opinionem habes, siue ex iure, siue ex facto, te non esse baptizatum, licet poteris sub conditione rebaptizari, non obligaris. Ratio prioris partis hujus secundæ Regule est, quia iam habes prudentem, & rationabilem causam de carentia tui baptismi. Ratio posterioris est, quia potes sequi opinionem probabilem atque adeo potes iterum iudicare, te esse baptizatum. Ita Hurtadus de bapt. diff. 2. contra Ochagaviam, Lege item De Logo in lib. 1. cap. 33. fusè docentem, quando possis, non tamen obligeris reiterare baptismum.

3. Ex his autem vides, te posse rebaptizari, etiam omnibus illis casibus, in quibus licet nos probabiliter dixerimus sufficientem esse materiam, vel formam

alii tamen probabiliter dixerunt, sufficientem non esse. At, ut obligeris non reiterate hoc Sacramentum puto, debere adesse certitudinem moralem valide iam collari baptismi, non vero probabilitatem quancumque. Quamvis ejusmodi moralem certitudinem pariant, mox separatim indicabo.

4. Tertia Regula. Quoties certus moraliter es, te esse baptizatum, si forte habeas aliquem levem scrupulum, vel suspicionem de carentia Baptismi, non poteris rebaptizari. Ratio est clara, quia imprudenter ageres. Exempli gratia. Si natus es inter Christianos, rebaptizari non debes, quamvis levem scrupulum habeas, te non esse baptizatum, quia, ut mox dicam, natum esse inter Christianos, facit certitudinem moralem baptismi, si alia valde urgens causa contra baptismum non adsit.

5. Neque obstat quod apud Quintanad. de Bapt. sing. 8. ex Doctissimi cuiusdam consilio, fuerit iteratum baptismum cuiusdam mulieris, quae, quamvis nata, ac nutrita inter Fideles, tamen ex levissima suspicione timebat de suo Baptismo, sed propter ejusmodi timorem inquietissima vivebat, non obstat inquam, nam post multa ibi à Quintanad. in favorem hujus reiterationis illata, tandem sic concludit. Hæc sunt, quæ vitum doctum hujus Fœminæ Baptismo conditionali annuente, movere poterunt: At Ego, nisi dubium, aut suspicionem prudentem ex defectu, vel materiæ, vel utriusque applicationis, intentionis, vel Ministri ortam deprehendam, iterationem, hanc consulere non audeam, sed nec eum in presenti casu damnare.

§. VII. Explicatur, quanam sit moralis certitudo de suscepto Baptismo.

1. Effe natum inter Fideles, ut iam modo dixi, affert certitudinem moralem Baptismi. Nam natum inter Hereticos, & ab illis fuisse baptizatum, valde probabile iudicio, posse rebaptizari, imo & debere, quando aliquæ sint circumstantiæ, in quibus suspecta sit sufficientia. Vide quæ dixi lib. 1. cap. 1. §. 2. n. 7.

2. Secundò, unus testis, de quo non sit probabilis suspicio mendacii, satis est, ut non rebaptizeris, si dicat, te certò scire, te esse baptizatum.

3. Tertio, multo magis erit satis fides Baptismi, ex libris Parochi sumpta.

4. Quarto, expositi ad Hospitalia, si schedulam habeant collo, ut solet fieri, appensam, qua significetur eorum baptismus, certitudinem habent moralem, unde non sunt rebaptizandi; nam, si habeant signum nondum tollant baptismi, erunt sine conditione baptizandi: Quid si nullum habeant signum? baptizandos esse sub conditione puto: quia tunc magna est suspicio nondum suscepti baptismi.

5. Scio Quintanad. l. c. sing. 9. censere, omnes Infantes inter Catholicos ubicumque expositos, etiam si habeant scripturam collo appensam, testificantem eorum baptismum, esse sub conditione rebaptizandos. Sed ego ad hæc communiori opinioni, & communi nostrarum Regionum praxi. Concedere nihilominus posse, sed non obligari, idque propter modo dicta §. preced. num. 2. & 3.

6. Is autem Auctor, quia debebat in iis locis, ubi non pauci olim vixerunt Mauri, & Saraceni infideles, quorum scripturis non erat fidendum, ideo universalem illam doctrinam docuisse videtur.

7. Quintò, qui à peritis Obstetricibus, vel Parentibus, propter infantem necessitatem fuit privatim baptizatus, habet sufficientem certitudinem, quare non est rebaptizandus.

8. Ut autem comprehendatur, an sint peritæ, sunt diligenter examinandæ, præsertim in quatuor. Primò, quomodo formam pronuncient. Secundò, quam, & quantam aquam infundant. Tertio, an simul simulatæ morali à nobis libro primo explicata, formam proferant, & abluant. Quarto, quam intentionem habeant. Quare si in ejusmodi examine inveniatur, nihil substantiale defuisse, Pars 111.

non erit, ratione Obstetricum, locus renovandi Baptismi, si secus, erit. Lege quæ dixi univèrsaliter lib. 1. cap. 1. §. 1.

9. Quintanad. loc. cit. sibi similis nimis est facilis in concedenda, & præcipienda hac iteratione illis, qui sunt ab Obstetricibus baptizati, fortasse, quia in ejus Regionibus frequentes erant imperitæ, & fortasse infideles Obstetrices, at in nostris, ubi hoc munus non exercent, nisi approbatæ ab Episcopis, tanta facilitas, vel obligatio non est inducenda.

10. Inquires, hac occasione, peccantne mortaliter dictæ Obstetrices, si nesciant formam, & modum baptizandi?

Respondetur ita cum Navarr. Henriquez, Tol. Reginald. Grand. apud Leandr. de Bapt. d. 4. q. 3. Ratio autem est quia quilibet debet scire, quæ ad suum officium pertinent. Aliqui apud dictum Leandrum, qui hoc peccatum in Obstetricibus non agnoscunt, dicunt, Obstetricis officium non esse, baptizare: Sed non placent, quia Charitas dicat, quemlibet debere juvare proximum ad salutem consequendam, saltem quando commode, & facile potest: At, quæ major facilitas, quam Obstetricem, cui sæpe accidit, posse salvare Infantem, dicere modum baptizandi? Adde, tanto majus fore, earum peccatum, si sint imperitæ, quando cum ea imperitia, si suum non est munus baptizare, baptizent tamen, & infantem in re tam gravi decipiant.

§. VIII. Quid observandum in dicta repetitione Baptismi.

1. Univèrsaliter adverte, quando rebaptizatur adultus sub conditione, debere ipsum si de mortali sit sibi conscius, se disponere per contritionem, vel per attritionem, non autem necessario per Confessionem Sacramentalem, ut nimirum sic obicem gratiæ amoveat, sed insuper adverte, suscepto jam certo Baptismo, eundem ut refert Quintanad. l. c. sing. 16. & 18. debere ea peccata ante hoc certum baptismum, & post illud dubium commissa, aperire Confessario, & sub conditione Sacramentalem absolutionem recipere, ut si forte primus Baptismus fuit verus, fervetur præceptum Christi Domini, quo jubemur omnia mortalia post Baptismum commissa clavibus subijcere.

2. Præterea pro praxi dicti Baptismi conditionati, nota sequentia. Primò, illud posse conferri domi, vel in quocumque loco privatum, immo occultum sine solum cum solo. Secundò, posse à quopiam, sed certe perito, etiam si facile possit haberi Sacerdos. Tertio, non esse adhibendum Patrinum, poterit tamen; nec si adhibeatur contrahi cognitionem spirituales. Quarto, non esse necessarias alias Ecclesiæ ceremonias. Ratio omnium horum est, quia solemnitates loci, Ministri &c. sunt institutæ solum pro Baptismo absoluto, non verò, pro conditionato. Ita Quintanad vènas.

3. Scio aliquos, inter quos est Perez de Matrim. d. 29. sec. 3. in Tertio ex his superaddere distinctionem. Dicunt enim, si forte post dictum conditionatum Baptismum, inveniatur primum baptismum fuisse validum, Patrinum baptismi conditionati non esse verum Patrinum, nec cognitionem contrahere, si tamen illud inveniatur fuisse invalidum, tunc Patrinum dicti baptismi conditionati esse verum Patrinum, quia iam is suscepit baptizandum in vero baptismo. Scio inquam id: Verum ego nunquam fieri verum Patrinum in Baptismo conditionato sustineo cum Quintanad vènas, quia hæc Patrini solemnitas, ut & aliæ non sunt institutæ, nisi, ut dictum est, pro Baptismo absoluto. Quare, nec inter baptizantem, & baptizatum oritur tunc cognationem, puto cum Quintanad vènas d. singul. 18. num. 2. licet orti putet ex Dicastillo Diana part. 11. Tractat. 8. resol. 57.